

De verharding van Zuid-West-Vlaanderen gaat als een sneltrein door

Ontharden, tegelwippen, vergroenen zijn mooie en noodzakelijke nieuwe begrippen die de indruk wekken dat de betonning van ons landschap als een prioriteit wordt aangepakt, maar de realiteit leert ons dat dit niet opweegt tegen de vele verhardingsinitiatieven van overheden.

De Intercommunale Leiedal is volop bezig met de voorbereidingen voor de realisatie van 32 ha nieuwe industriezones in de Blauwpoort te Waregem. Dezelfde intercommunale zal Evolis II in Kortrijk met 20 ha uitbreiden. Tegelijk worden in Evolis I tientallen hectaren niet gerealiseerd en gereserveerd voor een compleet andere bestemming: een nieuwe voetbaltempel voor Kortrijk. In Menen-West loopt een GRUP om een bedrijvenszone van 70 ha te realiseren... Het zijn maar een paar voorbeelden van wat er ten velde nog steeds aan het gebeuren is. En dan hebben we het nog niet over de vele verkavelingen voor nieuwe woningen en de verhardingen door bedrijfsuitbreidingen. Een exact cijfer hiervan bekomen is moeilijk, maar het moet bijzonder veel zijn. Wat het meest steekt is dat Provincie West-Vlaanderen momenteel 450 hectare nieuwe industriegebieden wil aanduiden, waarvan 150 hectare in Zuid-West-Vlaanderen en dit terwijl de Zuid-West-Vlaamse regio de meest verharde regio van de provincie is.

De manier waarop bepaalde gebieden geschikt verklaard worden voor verdere ontwikkeling, roept veel vragen op. Voor de Provincie is een gebied geschikt om verder te ontwikkelen, als er al een bedrijventerrein aanwezig is. Dat is een behoorlijk problematische aanpak omdat er over de hele regio her en der al bedrijventerreinen liggen. De naastliggende gronden worden zo vogelvrij verklaard, waardoor de olievlek van verharding steeds verder uitdijt.

Om één en ander aanvaardbaar te maken zitten in het plan ook compensatievoorstellen waarbij enkele niet gerealiseerde industrie-gronden worden geschrapt en omgezet naar bestemming landbouwgebied. Een goed begin zou je denken, maar in realiteit zijn deze ter-

reinen al gedeeltelijk ingenomen door gebouwen of liggen ze zo ingesloten in bebouwd gebied dat er nauwelijks enige meerwaarde is naar herstel van open ruimte. De conclusie van het studie bureau Antea, dat het begeleidende onderzoek opstelde was dan ook duidelijk: "Met de voorgestelde lijst van ruilgebieden is er nul winst op gebied van ecologie en waterhuishouding." De balans van deze nieuwe golf van industriegebieden is dan ook overduidelijk negatief. De schaalgrootte van deze betonplannen is van die aard dat mooie voorbeeldprojecten van ontharding nauwelijks impact hebben op de ruimtebalans in de regio. Toch tonen ze de richting, zoals in Avelgem waar een reconversie van een bedrijfssite doorgaat en in Wevelgem, waar een centrumstraat onthard wordt en grotendeels ingekleurd als groene zone.

Ons ruimtelijk beleid moet een volledig andere weg op, waarbij zuinig omgaan met ruimte de rode draad wordt. De voordelen zijn legio. Als we alle onderbenutte ruimtes, zoals overgedimensioneerde en halflege parkings of loodsden, gebouwen met slechts 1 verdieping en niet-gedeelde faciliteiten zouden aanwenden, zijn we al een eind op weg. Slecht gelegen bedrijventerreinen die in het verleden in het gewestplan gepland werden, maar nooit werden ingevuld kunnen we teruggeven aan landbouw of natuur. De kost van het innemen van open ruimte wordt nu vooral betaald door landbouwers wiens bedrijf ingesloten raakt en de grondprijzen door het dak zien gaan: grond-schaarste en speculatie leiden tot astronomisch hoge grondprijzen, die jonge boeren nooit kunnen betalen. De winst voor de omgeving bij het behoud van landbouwgebruik zit dan weer in de ecosysteemdiensten, dank zij verbonden natuur en het behoud van de biodiversiteit.

De toenemende druk op landbouwgronden bedreigt de resterende schaarse natuur: hoe hoger de druk op grond, hoe minder plaats boeren willen maken voor bomen, heggen, poelen en randen allerhande. De biodiversiteit lijdt hieronder. Voor natuur verdwijnen hiermee soortenrijke locaties die vaak goede leefgebieden vormen voor tal van amfibieën, planten, vlinders of pleisterplaatsen zijn voor trekvogels. Het zijn die plaatsen die op vandaag nog gedeeld worden tussen natuur en landbouw. Ze verdienen bescherming en rechtszekerheid.

Het huidig ruimtelijk wanbeleid veroorzaakt nog veel andere miskende schade. Vooral het watersysteem ondervindt heel wat collaterale schade.

Het rapport “Weerbaar Waterland” van water-experten als professoren Meire en Willems, trekt duidelijke conclusies: er is een zware watercrisis aan de gang in Vlaanderen waarbij de oorzaak ligt bij het verregaand veranderen van het natuurlijk watersysteem. Steeds verder betonneren van de bodem maakt het alleen maar erger voor de toekomst. We

moeten – voor zowel watertekort als wateroverlast – het natuurlijk watersysteem herstellen. Natuurlijke waterreservoirs vernietigen en achteraf proberen te compenseren door bufferbekkens, zal dus niet volstaan.

De tijd dringt: per dag wordt 1,3ha West-Vlaamse grond volgebouwd (tegenover 5 ha voor gans Vlaanderen). Op vandaag is 60% van de open ruimte in de regio Waregem ingenomen door andere functies dan natuur en landbouw. Willen we de resterende 40% nog openlaten, dan kan dit enkel door een andere visie die vertrekt vanuit de vele maatschappelijke functies van de open ruimte. Het huidig graaibeeld waarbij open ruimte wordt beschouwd als restgebied dat financieel moet worden gevaloriseerd, is achterhaald en ronduit pervers.

Actie tegen nieuwe bedrijvzones in waterrijke gebieden

Natuur.koepel vzw en de West-Vlaamse Milieufederatie hebben in april jl. actie gevoerd in Anzegem tegen de aanduiding van nieuwe industriezones door de Provincie. Met een

Met een affiecampagne hekelden we de inname van o.a. waterrijke gebieden en open landbouwgebied voor industrie.

affichecampagne en persactie hekelden we de inname van waterrijke gebieden en open landbouwgebied voor industrie.

In Waregem wil men 25 ha uitbreiding, te zoeken in een ruimere perimeter van 50 ha zoekzones, verdeeld over 5 deelgebieden. Overall is er echter een gekende waterproblematiek, zoals het gebied Vijverdam Zuid (13,5 ha) in Anzegem met nog vrij recente overstromingen van de Mannebeek en Maalbeek. In Deerlijk liggen de 3 aangeduide zones in potentieel overstromingsgebied van een beek: zone Esser (10,5 ha) aan de Slijpbeek, zone Spijkerland (11,6 ha) aan de Beverbeek en zone Nijverheidslaan (13,7 ha) langs de Wijmelbeek. De zoekzone in Waregem, Schoendale (2,8 ha), is eveneens grotendeels overstromingsgevoelig. In de begeleidende informatie van de Provincie voor het openbaar onderzoek wordt dit telkens herleid tot één zinnetje: “Er dient extra aandacht te gaan naar het waterbeheer van de site.”

De waterproblematiek wordt hoogstens beschouwd als een knelpunt, terwijl bouwen in watergevoelige gebieden vandaag totaal achterhaald is. Vroeger werden deze gebieden als “waterziek” bestempeld en dus nutteloos voor

productie. Ze werden daarom systematisch gedraineerd of gedempt. Nu weten we echter goed genoeg dat deze gebieden goud waard zijn, omdat ze essentieel zijn om regenwater te stockeren en in de bodem te laten infiltreren. Als we ook deze laatste gebieden betonen, sluiten we ook de watervoorraden voor de droge zomers af.

De keuze van dergelijke gebieden als nieuwe industriezone getuigt van een complete blindheid voor de ernst van de watercrisis in Vlaanderen en misprijzen voor de wetenschap. We moeten de resterende open ruimte, de laatste relatief gave landschappen, de natuur en het natuurlijke watersysteem dringend beter beschermen. Onder druk van economische lobby's en vanuit een blind geloof in onbeperkte groei hanteert de Provincie een achterhaalde visie rond landschappen en waterbeleid om steeds weer nieuwe gebieden te kunnen aansnijden voor industrie. Onze open ruimte raakt op. Willen we echt met z'n allen die prijs betalen?

Tekst: Kristina Naeyaert

Ontharding van een centrumstraat in Wevelgem.